

Regionfullmäktige

Svar på interpellation från Mikael Ekvall, Vänsterpartiet – Väntrum där barn vistas behöver ses över

I en interpellation från Mikael Ekvall, Vänsterpartiet, ställs frågorna:

- Anser den politiska ledningen att alla väntrum i regionen där barn vistas är i ett acceptabelt skick?
- Anser den politiska ledningen att regionens väntrum behöver ses över med barnperspektivet som ledstjärna?

Sammanfattning och svar

Inom hälso- och sjukvård samt tandvård finns många väntrum där barn och ungdomar vistas, både som patienter men även som anhöriga. Väntrummen i Region Jönköpings län skiljer sig säkert åt och undertecknad har inte haft möjligheten att besöka alla väntrum i Regionen. Det finns säkert utvecklingsmöjligheter i flera väntrum kring barnkonventionens intentioner. Det behövs således ett ständigt pågående arbete med nedan beskrivna rutiner för att säkra en god och välkomnande miljö för barnen. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att vissa väntrum kan det vara olämpligt att ha saker som exempelvis kan sprida smitta vidare eller bidra till dålig vårdhygien. Under pandemin plockade man bort vissa leksaker ifrån väntrummen för att minska smittspridningen. Översyner av väntrummen bör ske regelbundet för att erbjuda en välkomnande och inbjudande miljö för alla barn.

Behoven av utbud i väntrum varierar såklart men alla barn och unga har rätt till likvärdiga villkor, jämställdhet och att inte diskrimineras utifrån kön, ålder, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, social och etnisk bakgrund, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt könsöverskridande identitet eller könsuttryck.

Barnkonventionen

Principen om Barnets bästa, artikel 3, är en av de grundläggande principerna i barnkonventionen tillsammans med artikel 2 Förbud mot diskriminering, artikel 6 Rätt till livet, goda förutsättningar för optimal utveckling och artikel 12 Åsiktsfrihet, delaktighet och rätten att bli hörd. En barnrättsbaserad verksamhet lyfter fram vad som bedöms vara förenligt med barnkonventionens intention. Därefter analyseras vad som är genomförbart och inte. Som stöd för bedömning kan barnkonsekvensanalyser utföras.

Barnrättsombud

För att kunskapen om barnets rättigheter ska hållas levande och utvecklas inom alla delar inom Region Jönköpings län utbildas årligen barnrättsombud. Det finns

cirka 255 barnrättsombud inom våra olika verksamheter. Genom att införa barnrättsombud på samtliga enheter i regionens alla verksamheter kommer barnets bästa att ständigt finnas som ett medvetet perspektiv i arbetet. Detta bidrar till implementeringen av Barnkonventionen i Region Jönköpings län.

För att aktivt införliva Barnkonventionen utser enhetens chef barnrättsombud som verkar på ledningens mandat.

- Barnrättsombudet ska tillsammans med sin chef informera och stödja den egna enheten och bidra till att barnkonventionen kommer i praktisk tillämpning med ett aktivt barnperspektiv och en god barnkompetens, på kort och lång sikt.
- Barnrättsombudet ska arbeta praktiskt med förbättringar så att barn och ungdomar som är patienter, anhöriga, närstående eller medborgare får ett bra omhändertagande, god tillgänglighet och åldersanpassad information i en god miljö.
- Barnrättsombudet ska särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd om barnet har en förälder som har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel. Detsamma gäller för barn vars föräldrar plötsligt eller oväntat dör (HSL 5 kap.7§).

Aktiviteter och metoder för barns åsikter

Gällande väntrum rekommenderas chef och barnrättsombud att se över barnens boklåda i väntrummen och övriga ställen där barn vistas. Som stöd finns länkar till litteraturlistor och språklustböcker på 1177. Vidare så uppmanas chef och barnrättsombud att lägga extra omsorg på val av inredning och leksaker, låta barnen få en känsla av lika värde och inkludering samt tavlor och affischer som visar att olika är bäst. Eventuella dockor, pussel med mera i olika hudfärger, kroppsstorlekar och funktionsnedsättningar bör finnas.

Barnrond

Som en del i Region Jönköpings läns arbete för att säkra barns rätt till en god och likvärdig hälso- och sjukvård kan så kallade "barnronder" användas som arbetsätt. En barnrond innebär att barn och unga bjuds in till olika vårdinrättningar såsom sjukhus, vårdcentraler, specialistmottagningar och folktandvårdskliniker för att ge sin syn på vårdens miljö. Barnronden ska ge barn och ungas perspektiv på vårdens miljö vad gäller säkerhet, information och trivsel.

Under en barnrond lyssnar man in och dokumenterar barnens åsikter om färgval, tavlor, barnhörnan i väntrummet, tillgänglighet, vad som är bra och dåligt. Exempel på verksamheter som genomfört barnronder är Rehabiliteringscentrum i Jönköping, Värnamo och Eksjö, Folktandvården på två platser i länet, Barn- och ungdomspsykiatri i Värnamo, Klinisk fysiologi samt Infektionskliniken. Utifrån de förslag till förbättringar som framkommer görs en åtgärdsplan med återkoppling till de medverkande barnen och ungdomarna.

Läsplatta för barns åsikter

Under några år har vi haft en läsplatta med frågor att ställa till barn som besöker våra mottagningar. Frågorna som ställs där, förutom vilken mottagning man besökt, om man är en flicka eller pojke samt hur gammal man är ställs frågor så som ;

- Vad har du gjort här idag?
- Om du fick vänta, fanns det något att göra?
- Berättade de som jobbar här om det som skulle hända så att du förstod?
- Lyssnade de som jobbar här på det som du ville säga?
- Hur tycker du att det är här?
- Är det något mer du vill berätta som var bra? (här kan du ta hjälp av någon vuxen att skriva om du vill)
- Är det något mer du eller dina föräldrar vill berätta som kan bli bättre?

Läsplattan är nyligen utbytt till en QR-kod så flera verksamheter kan ställa frågor till sina barn och unga samtidigt.

Barnanpassad vård

Som en fortsättning på arbetet med att vara en barnanpassad verksamhet har Barnkliniken bildat ett ungdomsråd ”Unga experter”. De barn och unga som utgör expertgruppen tycker till om vad som bör förändras och vad som kan förbättras på Barnkliniken. Ett exempel på förbättringar som framkommit rör lokaler och då gällande färger samt att man vill att det ska finnas saker att göra så att man får annat att tänka på så som exempelvis spel.

Thomas Gustafsson (S)
Ordförande i nämnden för folkhälsa
och sjukvård